Wat moet je kunnen als webbeheerder?

Webmasters op de schoolbanken

Enkele jaren terug was je al een webmaster als je wat met html-tags kon jongleren. Vandaag is html maar een fractie van wat een webmaster moet beheersen. Met welke programma's moet je tegenwoordig kunnen werken, en waar kan je een volwassenenopleiding tot webmaster volgen? Clickx zoekt het voor je uit. TOON VAN DAELE

In het hoger informatica- en grafisch onderwijs bestaan er verschillende richtingen waar je als jonge student terecht kan om uit te groeien tot een professioneel webbeheerder. Maar in dit dossier gaan we vooral na waar je als volwassene terecht kan om de knepen van het vak te leren. Je wil bijvoorbeeld de stek van je vereniging wat professioneler laten ogen, of je baas gunt je alleen maar een loonsverhoging als je de bedrijfssite deftig weet uit te bouwen.

Wat de reden ook mag zijn, je besluit staat vast: jij wil een cursus webmaster volgen! Maar waar kan je dan zoal terecht? Je kan bijvoorbeeld aankloppen bij de overheid, met name bij de VDAB, waar je onder meer avondcursussen kan volgen. Je kan echter ook terecht bij private opleidingscentra, zoals SYNTRA, dat in Vlaanderen een netwerk van een 20-tal leslocaties beheert. En natuurlijk is er nog het goed uitgebouwde volwassenenonderwijs, dat zich om evidente redenen wel eens *avondschool* laat noemen.

De invulling én de prijzen van deze opleidingen zijn nogal uiteenlopend. Maar enkele constanten vallen alvast meteen op. Zo ontbreekt nergens een potige *WYSIWYG*-webeditor: af en toe in de html-code duiken, hoort er nog altijd bij, maar de nadruk ligt duidelijk op het designaspect. Zowel VDAB als SYNTRA zweren bij Dreamweaver; het CVO houdt het bij Frontpage, omwille van de laagdrempeligheid én de prijs. Ook webanimaties staan uitdrukkelijk op het programma: Flash bij VDAB en SYNTRA, en het instapalternatief SWiSH bij het CVO. Aangezien enige kennis van creatieve fotobewerking eigenlijk onontbeerlijk is, vinden we zowel bij VDAB als bij SYNTRA het pakket Photoshop terug. Bij het CVO beperken ze zich tot meer lichtvoetige experimenten met diverse tooltjes. Wél staat een aparte cursus Photoshop op het programma (eveneens 16 avonden).

De opleidingsmarkt volgt dus onmiskenbaar de meer gevestigde waarden: Frontpage en SWiSH, maar toch vooral grote kanonnen Dreamweaver, Flash en zijdelings Photoshop. Omdat Clickx ook vooruit kijkt: in een van onze kaderstukjes lees je meer over de nakende opvolger van Frontpage: Microsoft Expression Web Designer.

Veel succes met je opleiding!

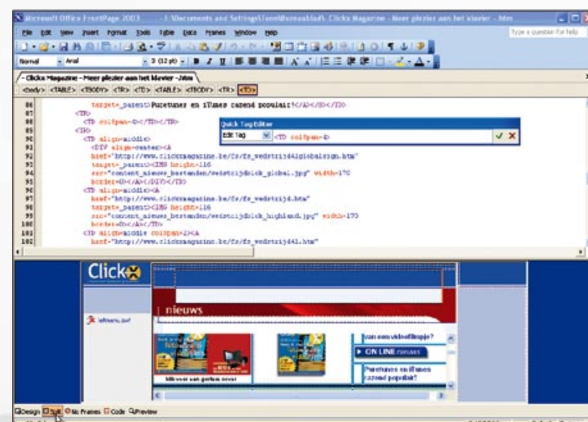
Je hebt er altijd van gedroomd om websites te kunnen maken, maar je weet niet goed hoe je er aan moet beginnen, en je hebt er ook nooit een opleiding voor gehad. Wij vertellen je welke pakketten webmasters zoal gebruiken, en waar je een (avond)opleiding kan volgen.

Deel 1: de pakketten

Frontpage 2003

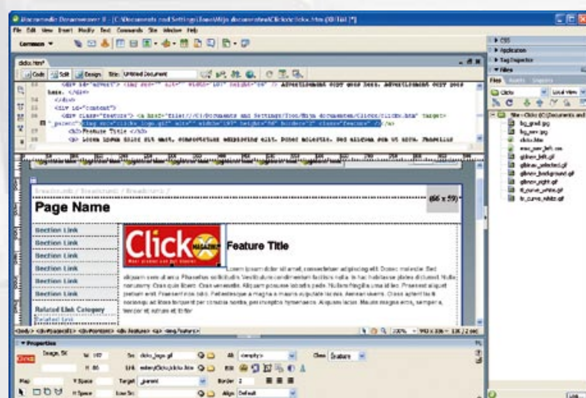
Microsoft Frontpage www.microsoft.com/netherlands/office/fro (€ 269,90) is net als Dreamweaver een WYSIWYG-webeditor: een tool waarmee je in een visuele omgeving je webpagina's bouwt, in principe zonder dat je je over de onderliggende code moet bekommeren. Groot pluspunt van dit programma is de grote herkenbaarheid, tenminste voor wie vertrouwd is met de typische MS Office-applicaties. Zelfs beginners kunnen er relatief snel mee aan de slag. Handig is ook dat je dynamische websjablonen kan inzetten; als je het hoofdsjabloon aanpast, zetten de wijzigingen zich automatisch door op de andere, gekoppelde pagina's. Wel even opletten met enkele handige extraatjes: sommige van deze speeltjes blijken het enkel (goed) te doen in een IE-browser en op een server die de Frontpage-extensies ondersteunt. De html-code die Frontpage genereert, is ook niet altijd even 'schoon' en compatibel met andere browsers. Bovendien dateert de laatste versie alweer van enkele jaren terug, en dat merk je: de ondersteuning voor de nieuwste technologieën (css, xml, asp.net, ... zie ook het kaderstukje 'EHBO voor webmasters in spe' achteraan dit dossier) is ondermaats. Het is bijvoorbeeld wel mogelijk om datagestuurde sites te ontwikkelen, maar erg flexibel en intuïtief werkt dit niet.

Kortom: Prima voor de beginnende webmaster, maar de tool schiet stilaan te kort voor wie een moderne en dynamische site op het oog heeft.

Frontpage: erg gebruiksvriendelijk, maar stilaan gedateerd.

Dreamweaver 8

Dreamweaver: overzichtelijk, maar niet eenvoudig.

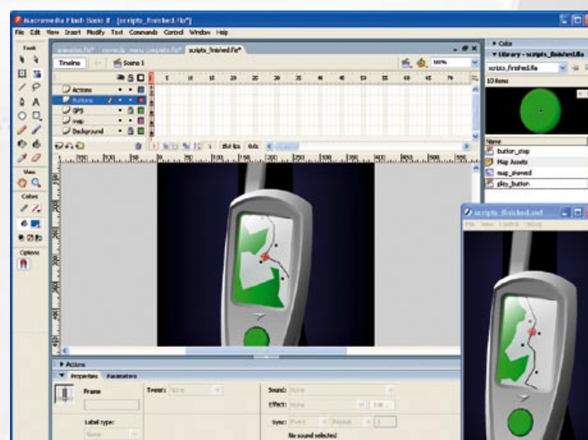
Dreamweaver www.adobe.com/be_nl kan je apart aanschaffen (€ 580), of als onderdeel van de Macromedia Studio 8-suite (€ 1.208), samen met Flash Professional, Fireworks, Contribute en FlashPaper. Er is van al deze pakketten trouwens een gratis proefversie beschikbaar die 30 dagen blijft werken. Dreamweaver is een begrip in het wereldje van professionele webdesigners. En niet ten onrechte: wie de toch wel steile leercurve weet te bedwingen, kan probleemloos dynamische sites ontwikkelen, met allerlei multimediale extraatjes of gestuurd door een online databank. Dreamweaver ondersteunt onder meer php en asp.net. De interface oogt weliswaar complex, maar is heel doordacht opgebouwd, en je kan (zoals het hoort) tegelijk de code en het visuele resultaat bekijken. Versie 8 maakt het werken met xml en vooral ook met css heel comfortabel. Alles wat met css te maken heeft, kan je vanuit één overzichtelijk paneel bedienen, en xml-feeds laten zich eenvoudig naar je webpagina's verslepen. De tool bevat tevens flexibele modules voor sitebeheer en rapportering, en site-uploads kunnen netjes op de achtergrond verlopen.

Kortom: Een knappe tool die pas volledig tot zijn recht komt in handen van een (semi-)professionele webdesigner. Beginners moeten een steile leercurve trotseren.

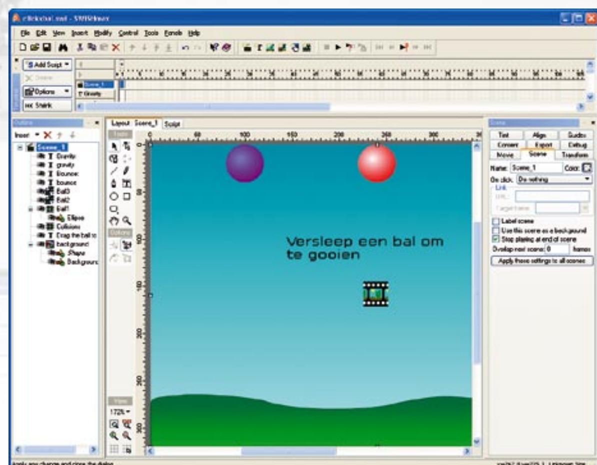
Flash 8

Bijna iedereen heeft z'n browser inmiddels van de Flash Player-plugin voorzien, en dat zegt voldoende over de populariteit van deze animaties! Hét programma voor zulke creaties is Macromedia Flash www.adobe.com/be_nl, dat je net als Dreamweaver hetzij apart – € 483 (Basic) of € 846 (Professional) – hetzij als onderdeel van de Studio 8-suite (Flash Professional) kan aanschaffen. Het komt erop neer dat je allerlei objecten neerzet op een tijdlijn, en die vervolgens tot een 2D-webanimatie aan elkaar rijgt. Flash kan bijvoorbeeld zelf de 'overgang' tussen twee objecten berekenen, zodat het ene beeld vloeiend in het andere overgaat (het zogenoemde motion / shape tweening). Flash bevat ook een eigen scripttaal, zodat je de animatie bijvoorbeeld afhankelijk kan maken van de invoer van de gebruiker. Verwacht echter niet dat je alle finesses van dit pakket snel onder de knie hebt. De leercurve is behoorlijk steil.

Kortom: Hét programma voor wie ook geavanceerde Flash-animaties wil maken. Een beginner heeft er wel een stevige boterham aan.

Flash is verslavend leuk, eenmaal je de smaak te pakken hebt.

Ook beginners kunnen snel een Flash-animatie in elkaar boksen.

SWiSH

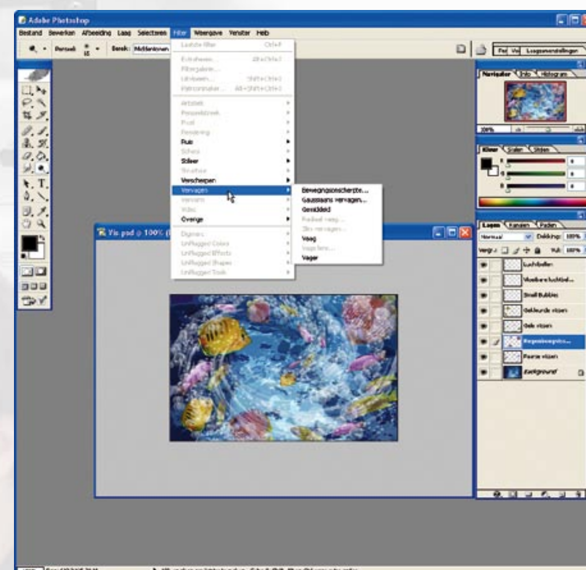
SWiSH **www.swishzone.com** is een behoorlijk populair alternatief voor het 'moederprogramma' Flash. Daar zit de prijs natuurlijk voor een flink stuk tussen, maar de tool is ook wel iets vriendelijker voor beginners. Jammer genoeg heeft de producent inmiddels de echte instapproducten (SWiSH Lite en SWiSH2) overboord gegooid, zodat eigenlijk enkel nog SWiSH Max overblijft voor Flash-animaties. Het product kost € 81,33, maar je kan wel een gratis proefversie downloaden en gedurende 15 dagen gebruiken. De tool heeft zo'n 230 visuele effecten aan boord (zoals 3D spin, wave en vortex), zodat je als beginneling niet van nul hoeft te beginnen: even een effect selecteren, en je kan het zó op een van je objecten loslaten. De resulterende animaties kan je in SWiSH zelf bekijken. SWiSH Max voorziet ook in geavanceerde tekenfuncties en komt – voor de gevorderde gebruiker – tevens met een eigen scripttaal, SWiSHscript. Hiermee kan je bijvoorbeeld webformulieren of geanimeerde navigatiemenu's creëren.

Kortom: Een bruikbaar en alvast veel goedkoper alternatief om toch ook redelijk geavanceerde Flash-animaties te bekomen.

Photoshop CS2

Adobe Photoshop **www.adobe.com/be_nl** is weliswaar een beeldbewerkingsprogramma, maar je ontkomt er vaak niet aan als je voor een serieuze opleiding tot webmaster staat. Als Dreamweaver de standaard is voor professioneel webdesign, dan is Photoshop de Rolls Royce voor professionele beeldbewerkers. Meteen weten beginners ook dat dit pakket geen lachertje is, en dat er een stevig prijskaartje aan hangt: € 760 voor de UK-versie en € 1.090 voor de NL-versie – maar er is wel een gratis proefversie beschikbaar. Alles wat je van zo'n pakket mag verwachten, is aan boord: een indrukwekkend aantal filters (naast een massale hoeveelheid beschikbare plugins), geavanceerde tools (zoals een kloonstempel, een retoucheer- en een historiepenseel), ondersteuning voor lagen en alfakanalen, en ga zo maar door... Bovendien kan je heel snel heen en weer schakelen tussen Photoshop en de tool ImageReady. Deze laatste bevat enkele handige functies voor het maken van webafbeeldingen, met specifieke optimalisatie- en animeerfuncties. Photoshop lijkt ons echter wat overkill voor een niet-professionele webmaster. Je kan je ding eigenlijk net zo goed doen met Paint Shop Pro X **www.corel.com/paintshop** (€ 89,90), of eventueel met het instapmodel Photoshop Elements (€ 89,90).

Kortom: Een zeer krachtig en uitgebreid programma, waarvan de aanschaf eigenlijk enkel voor professionelen te rechtvaardigen is.

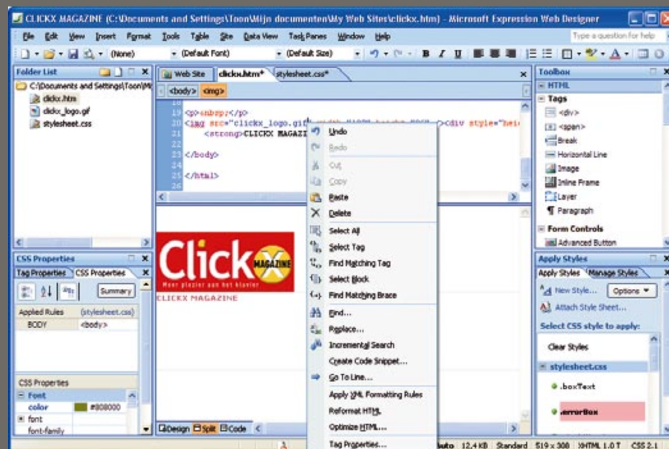

Photoshop is superuitgerust, maar de prijs is navenant.

EXPRESSION WEB DESIGNER

Ongeveer gelijktijdig met de lancering van Windows Vista wil Microsoft ook een nieuwe reeks designtools op de markt gooien, onder de verzamelnaam Expression. Een van de (drie) pakketten is Web Designer, waarmee je nu al kennis kan maken op **www.microsoft.com/expression**. Dit pakket zou de opvolger van Frontpage moeten worden. En het moet gezegd: het programma oogt stukken frisser en is erg doordacht opgevat. Zowat alle belangrijke manipulaties kan je vanuit vier (standaard zichtbare) panelen aansturen. Er is een mappenlijst, een overzicht met alle css- en tag-eigenschappen, een toolbox van waaruit je snel het object kan selecteren dat je wil toevoegen en een overzicht van de gebruikte stijl(blad)en. De tool past tevens consequent de 'intellisense'-technologie toe: afhankelijk van waar je iets in de codeweergave intikt, krijg je meteen een lijst met mogelijke waarden aangereikt. Maar ook onderhuids gaan belangrijke vernieuwingen schuil. Web Designer genereert standaard zuivere xhtml-code en genereert op de achtergrond ook de nodige css-code. Het programma draait evenmin z'n hand om voor xml-datastructuren en kan ook vlot overweg met asp.net 2.0 – handig voor de gevorderde webontwikkelaaar die dynamische webapplicaties op het oog heeft. Om snel je resultaten te kunnen testen, levert Microsoft een asp.net development server mee.

Expression Web Designer: een veelbelovende opvolger voor Frontpage.

Deel 2: de opleidingen

VDAB

Het opleidingsplaatje bij de VDAB is behoorlijk ingewikkeld, maar via **www.vdab.be** kan je snel de gewenste cursus opsnorren – voegt Klara Binon, instructeur webdevelopment bij de VDAB er graag aan toe. De VDAB biedt zowel voltijdse dagcursussen als avondmodules aan, en in sommige centra kan je je ook ’s zaterdags laten bijscholen. Voor werkzoekenden zijn deze opleidingen in principe altijd gratis. Afhankelijk van je voorkennis kan je bijvoorbeeld een traject volgen tot maximaal 12 maanden, dat je een getuigschrift webontwikkelaar oplevert – met modules als xml, Javascript, Flash, Dreamweaver, php, .net en Java. Een dagopleiding voor webdesigners is er ook, maar die kan je enkel in het centrum van Heverlee volgen. Tijdens deze cursus komen onder meer html, Dreamweaver, audio/video en Photoshop aan bod. Je kan echter ook ’s avonds losse modules voor webdesign volgen, in diverse opleidingscentra (zie VDAB-site, tabblad **Opleidingen**, **Vakgebied** Grafische sector, **Trefwoord** *web*). Hier vind je onder meer html, Flash en Photoshop terug. Zo’n losse module kost (voor werknemers) € 120 voor drie zaterdagen. Ten slotte vermelden we ook nog de cursus html en Flash die je thuis vanuit je luie zetel kan volgen via e-learning (zie VDAB-site, link **Webleren**).

Ingewikkeld plaatje met 1.466 opleidingen.

Syntra heeft een 20-tal opleidingscentra in heel Vlaanderen.

SYNTRA

SYNTRA **www.syntra.be** biedt naast een opleiding tot webprogrammeur ook een cursus aan voor webmasters. We beperken ons hier tot deze laatste. Die beslaat 25 sessies van telkens 3 uur (verspreid over enkele avonden en zaterdagvoormiddagen). De kostprijs bedraagt € 540, maar die kan per regio verschillen – wel kan je er ook terecht met opleidingscheques. Er wordt eigenlijk uitsluitend met professionele pakketten gewerkt, en meer bepaald die uit de stal van Adobe: Dreamweaver, Flash en Photoshop, omdat dit trio tot een de facto standaard is uitgegroeid, aldus SYNTRA. Docent Peter Van Edom vindt Paint Shop Pro bijvoorbeeld wel een waardig – én goedkoper – alternatief voor Photoshop, maar de “interesse van de markt zou dan meteen een pak minder zijn”. De cursus is strikt praktijkgericht. Moet ook wel, want op het einde van de rit dien je als cursist je opleiding af te ronden met een heuse xhtml/css-website, inclusief Flash-intro. De cursus blijkt zeer populair te zijn, en vanaf januari 2007 breit SYNTRA er – voorlopig alleen in het Mechelse – daarom nog een 25-delig vervolg aan: ‘webmaster-expert’. Hier komt onder meer nog Illustrator bij, en je leert dan ook je webstek dynamisch te linken aan een online databank.

VAKTAAL | A - M | N - Z

WYSIWYG: Met een WYSIWYG-editor zie je meteen hoe het eindresultaat er zal uitzien. Je moet dus geen ingewikkelde code gebruiken, maar bekijkt onmiddellijk het resultaat.

Centrum voor Volwassenenonderwijs

In heel Vlaanderen kan je als volwassene terecht voor uiteenlopende en erg betaalbare (avond)cursussen. Clickx stak z'n licht op bij het CVO, colleges Aalst & Dendermonde **www.vth.be**. Een cursus webmaster neemt daar 16 lesavonden in beslag, van telkens 3 x 50 minuten. De prijs bedraagt € 55 tot 60, afhankelijk van het cursusmateriaal – werkzoekenden betalen zo'n € 20. Volgens docent Bart Cool is deze cursus behoorlijk populair, met een gemiddelde bezetting van 11 studenten per groep. Dat lijkt weinig, maar het biedt wel ruimte voor een geïndividualiseerde aanpak. De cursisten doorlopen 3 stadia. Eerst leren ze de html-basiscodes in de vingers krijgen, met behulp van – jawel – Kladblok. Dat maakt het nadien eenvoudiger de code van hun webpagina's te ontrafelen en bij te sturen. Ongeveer de helft van de opleiding gaat naar Microsoft Frontpage. Het ideale pakket, aldus Cool, om snel aan de slag te kunnen, gezien de interface goed lijkt op die van MS Office. Vervolgens is SWiSH aan de beurt, een betaalbaar pakket waarmee je zonder veel voorkennis Flash-animaties kan opzetten. De laatste drie avonden maken de cursisten kennis met allerlei handige tools, zoals Colorpick (kleurselecties), Photovista (panoramafoto's) en WS_FTP (uploadtool). Ze ronden de cursus af met een zelf ontworpen site, die ze dan ook (tijdelijk) publiceren.

'Avondschool', vaak een tweede kans voor (jonge) volwassenen.

EHBO VOOR WEBMASTERS IN SPE

Wie de opleidingsbrochures voor webmasters doorsnuffelt, struikelt al snel over een eindeloze reeks acroniemen. Ons EHBO-lijstje is alvast een doekje voor het bloeden...

ASP.NET: Maakt het mogelijk allerlei interactieve toepassingen en services voor het web te ontwikkelen. Een site die van deze technologie gebruik maakt, kan er voor elke bezoeker anders uitzien, afhankelijk van wat die gevraagd heeft. Enkele typische toepassingen zijn discussiefora, dynamische presentatie van data en e-commercewebsites.

CSS: Cascading style sheets. Een gestandaardiseerde techniek waarmee webmasters de stijl en lay-out van hun pagina's kunnen bepalen. Deze gegevens kunnen in de pagina zelf opgenomen zijn, maar net zo goed in een apart css-bestand. Wijzig je iets in dit bestand, dan kan die aanpassing zich in alle pagina's tegelijk doorzetten.

HTML: Hypertext markup language. De taal waarin een groot deel van de webpagina's wordt (of minstens: werd) opgemaakt. Deze code bestaat uit leesbare tekst waarin je via tags aangeeft hoe die moet worden gepresenteerd.

PHP: Net als asp een scripttaal die op de server (en dus niet lokaal op je eigen pc) wordt uitgevoerd. Aangezien je hiermee echt kan programmeren, zijn er veel meer mogelijkheden dan wanneer je je tot statische html-code beperkt.

XHTML: Is eigenlijk html (versie 4.01), maar dan wel opgebouwd volgens de specificaties van XML (zie hieronder).

XML: Extensible markup language. Het is een algemeen aanvaarde taal om gegevens op een gestructureerde manier in een tekstbestand te stoppen, zodat die leesbaar zijn op diverse uitvoerapparaten, zoals een browser. Het feit dat een webontwikkelaar ook eigen tags kan definiëren, geeft hem veel speelruimte. Zo zou hij met een tag als <INGREDIËNTEN> kunnen aangeven dat de bijhorende gegevens aanduiden wat je precies nodig hebt om een recept te maken. Op die manier kan je dan ook heel snel een reeks pagina's – van een culinaire site bijvoorbeeld – doorzoeken naar alle ingrediënten. ♦

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" standalone="yes" ?>
<?mso-application progid="Word.Document"?>
- <w:wordDocument xmlns:w="http://schemas.microsoft.com/office/word/2003/2/wordml"
  xmlns:v="urn:schemas-microsoft-com:vml" xmlns:w10="urn:schemas-microsoft-com:office:word"
  xmlns:SL="http://schemas.microsoft.com/schemaLibrary/2003/2/core"
  xmlns:aml="http://schemas.microsoft.com/aml/2001/core"
  xmlns:wx="http://schemas.microsoft.com/office/word/2003/2/auxHint" xmlns:o="urn:schemas-
  microsoft-com:office:office" xmlns:dt="uuid:C2F41010-65B3-11d1-A29F-00AA00C14882"
  xml:space="preserve">
  - <o:DocumentProperties>
      <o:Title>tekens: 15 900</o:Title>
      <o:Author>TVD</o:Author>
      <o:LastAuthor>TVD</o:LastAuthor>
      <o:Revision>2</o:Revision>
      <o:TotalTime>1</o:TotalTime>
      <o:LastPrinted>2003-06-01T17:03:00Z</o:LastPrinted>
      <o:Created>2003-06-01T17:12:00Z</o:Created>
      <o:LastSaved>2003-06-01T17:12:00Z</o:LastSaved>
      <o:Pages>1</o:Pages>
      <o:Words>581</o:Words>
      <o:Characters>2871</o:Characters>
      <o:Company>Clickx</o:Company>
      <o:Lines>143</o:Lines>
      <o:Paragraphs>104</o:Paragraphs>
      <o:CharactersWithSpaces>3348</o:CharactersWithSpaces>
      <o:Version>11.4920</o:Version>
```

Typische xml-code (uitgespuwd door Word 2003).